

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 11 – 12 marca 2010 r.
na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego
dotyczącej oceny jakości kształcenia
na kierunku psychologia
na poziomie jednolitych studiów magisterskich

Informacje wstępne

1. Skład Zespołu Oceniającego

Przewodniczący – Profesor Janusz Mucha, Członek PKA,
Eksperci merytoryczni – Profesor Stanisław Kowalik, Ekspert PKA i
Profesor Janusz Zdebski, Ekspert PKA,
Ekspert formalny – mgr inż. Maciej Markowski,
Ekspert studencki – p. Hubert Zalewski.

2. Krótką informacją o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu

Z wystarczająco dużym wyprzedzeniem, Biuro PKA rozesłało ekspertom całość dokumentacji w postaci wydruków, a potem w postaci elektronicznej. Przewodniczący Zespołu wysłał ekspertom własne materiały i dodatkowe informacje na kilka dni przed wizytacją, a potem spotkał się z nimi w hotelu rano w dniu wizytacji.

Wizytacja rozpoczęła się punktualnie, w czwartek 11 marca 2010 r. o godzinie 9:30, zgodnie z wstępnym harmonogramem zaproponowanym przez Biuro PKA. W Biurze Rektora UŚ wzięli w nim udział (poza członkami Zespołu): Rektor UŚ Profesor Wiesław Banyś, Prorektor UŚ Profesor Czesław Martysz, Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii Profesor Zbigniew Spendel, Dyrektor Instytutu Psychologii Profesor Małgorzata Górnik-Durose oraz Zastępca Dyrektora p. dr Joanna Mateusiak.

Wizytacja odbywała się w budynkach Wydziału przy ulicy Grażyńskiego 53 w Katowicach. Ekspertom zapewniono dobre miejsce pracy, choć bez dostępu do Internetu. Ekspert formalny i Ekspert studencki pracowali ponadto w budynku Rektoratu UŚ.

Wizytacja skończyła się w piątek 12 marca 2010 r. spotkaniem z Dziekanem Zbigniewem Spendelem oraz Prorektorem Profesorem Czesławem Martyszem.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów

Wydział Pedagogiki i Psychologii jest jednym z największych wydziałów Uniwersytetu Śląskiego. Kształci ok. 3,4 tys. studentów, z czego 1/3 to studenci psychologii. Psychologia jest bardzo popularnym kierunkiem studiów. Na jedno miejsce na studiach stacjonarnych aplikuje od 10 do 15 kandydatów. Absolwenci znajdują zatrudnienie głównie w sferze szeroko rozumianej edukacji, w służbie zdrowia i w opiece społecznej, instytucjach wymiaru sprawiedliwości, w policji, w szeroko pojętych usługach (szkoleniowych, terapeutycznych, marketingowych), również w biznesie, głównie w obszarze HR*.

Pozycję śląskiej psychologii na rynku edukacyjnym wyznaczają dwa obszary psychologii stosowanej – psychologia pracy i organizacji oraz psychologia sądowa. Psychologia pracy i organizacji ma ugruntowane miejsce w Instytucie Psychologii UŚ od wielu lat i stanowi istotny punkt odniesienia dla badań i kształcenia w tym zakresie dla innych ośrodków w kraju. W zakresie psychologii sądowej w ramach studiów psychologicznych w Uniwersytecie Śląskim realizowany jest rzadki w skali kraju profil zawodowy, przygotowujący absolwentów do funkcji biegłych sądowych, do pracy w więziennictwie i policji oraz roli mediatorów, szczególnie w sprawach rodzinnych. Instytut współpracuje z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach, w jej ramach prowadzi studia podyplomowe w zakresie zarządzania ludźmi, również organizuje praktyki studenckie.

Studenci psychologii chętnie uczestniczą w programach stymulujących mobilność: LLP/Erasmus, LLp/Erasmus Intensive Programme (Psychology of Entrepreneurship) oraz w ramach Akademii Artes Liberales (AAL) na szczeblu krajowym. Są aktywni w studenckich kołach naukowych. Mają osiągnięcia w różnych dziedzinach, co jest doceniane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w formie stypendiów (w bieżącym roku było ich dziewięć).

* O ich efektywności na rynku pracy świadczą dane z raportu „*Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*”, przygotowywanego przez Biuro Karier UŚ w 2010 r. Według tego raportu, w badanej próbie absolwentów rocznika 2007/2008 w ciągu roku po ukończeniu studiów 87,6% absolwentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii (brak danych szczegółowych dla kierunku) było ustabilizowanych zawodowo (w tym 2,5% prowadziło własną działalność gospodarczą), a niespełna 10% ciągle poszukiwało pracy (w tym osoby, które kontynuowały edukację na innych kierunkach). Stawia to absolwentów Wydziału w czołówce pod względem „zatrudnialności” absolwentów UŚ (po Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach oraz Wydziale Prawa i Administracji).

Trzeba zaznaczyć, że pozycja kierunku w strukturze i strategii rozwojowej Uniwersytetu wyznaczona jest w znacznej mierze przez ministerialne priorytety dotyczące kształcenia i badań naukowych, które faworyzują kierunki techniczne i przyrodnicze. Z tego względu uznanie dla psychologii nie zawsze przekłada się na wymierne dowody zrozumienia potrzeb IP w zakresie zarówno infrastruktury edukacyjnej, jak i naukowo-badawczej.

Pracownicy Instytutu Psychologii to zespół o dużym potencjale rozwojowym, który stopniowo zdobywa sobie pozycję, nie tylko w polskiej, ale i światowej psychologii. Świadczy o tym obecność w Komitecie Psychologii PAN oraz w wielu organizacjach krajowych i międzynarodowych, również udział jako ekspertów w programach Unii Europejskiej (np. w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), również w Narodowym Forum Doradztwa Kariery.

Instytut Psychologii zaangażowany jest także w działania na rzecz społeczności lokalnej, propagując wiedzę psychologiczną, bądź animując konkretne działania (np. projekt *Akademia Edukacji na rzecz Zrównoważonego Rozwoju* we współpracy ze Śląskim Ogrodem Botanicznym w Mikołowie, stała współpraca z Liceum Ogólnokształcącym oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Jaworznie, również wykłady w ramach Śląskiej Kawiarni Naukowej, Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem oraz w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku).

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa

Organami kolegialnymi uczelni są Senat i rady wydziałów, zaś jednoosobowymi Rektor oraz dziekani wydziałów. Analiza dokumentacji dotyczącej wybranych decyzji podejmowanych przez organy uczelni, pozwala stwierdzić, iż pozostają one w zgodzie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz aktami wewnętrznymi uczelni. Sprawy podejmowane przez organy kolegialne leżą w zakresie ich kompetencji określonych w szczególności w art. 130 ust. 2, art. 169 ust. 2 ustawy (w przypadku Senatu) oraz określonych w Statucie Uniwersytetu Śląskiego. Rektor w sposób poprawny wywiązuje się z obowiązku wynikającego z art. 35 ust.1 Ustawy. Dziekan Wydziału zaś w sposób prawidłowy wywiązuje się z obowiązków określonych m.in. w art. 130 ust. 5 ustawy.

Umowa studenta z Uczelnią nie zawiera zapisów, które wskazywałyby na nadużycia bądź były niezgodne w prawem. Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na

podstawie obowiązującego w Uczelni Regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Śląskiego, który nie budzi żadnych zastrzeżeń. Świadczenia są przyznawane semestralnie.

Uczelnia nie wprowadza dodatkowych opłat, które obligatoryjnie studenci musieliby wnieść. Regulamin Studiów został pozytywnie zaopiniowany przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych[†] i dydaktycznych

Instytut składa się z sześciu katedr. Ich liczba i zakres odpowiadają zarówno wymogom dydaktyki, jak również odzwierciedlają specyfikę Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego, który tradycyjnie rozwija określone kierunki badań.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.)

Tabela nr 1. Liczba studentów i doktorantów uczelni i jednostki. Stan na 30.11.2009 r.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	19 082	1 375	537	16
Studia niestacjonarne	13 527	1 924	847	53
Razem	32 609	3 299	1 384	69

Uczelnia spełnia wymagania określone w art. 163 ust. 2 ustawy.

[†] użyte określenia: zadania naukowe, badania naukowe, dorobek naukowy, stopnie i tytuły naukowe oznaczają odpowiednio zadania artystyczne, twórczość artystyczną, dorobek artystyczny oraz stopnie i tytuły w zakresie sztuki.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich

Wydział Pedagogiki i Psychologii UŚ posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki oraz psychologii, a także doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki.

Wydział prowadzi kształcenie w ramach kierunków studiów: pedagogika i psychologia. Oba kierunki studiów poddane zostały ocenie jakości kształcenia przez PKA z wynikiem pozytywnym.

Wydział prowadzi studia doktoranckie w zakresie nauk humanistycznych: pedagogika, psychologia.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów

Tabela nr 2. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
jednolite studia magisterskie	I	117	111	228
	II	103	112	215
	III	96	95	191
	IV	116	102	218
	V	148	103	251
Razem		580	523	1103

Wnioski dotyczące Części I:

Uczelnia, Wydział i Instytut prowadzący oceniany kierunek spełniają wymagania formalne i merytoryczne analizowane w tej części Raportu. Daje to możliwość realizacji zamierzonych i przedstawionych tutaj celów.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

Materiały niezbędne do przeprowadzenia oceny realizowanej koncepcji kształcenia uzyskano z Raportu Samooceny Instytutu Psychologii UŚ, rozmów z członkami jego Dyrekcji oraz pracownikami tegoż Instytutu, a także z dodatkowych dokumentów udostępnionych przez Dyrekcję.

- 1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy

Studia psychologiczne mają charakter jednolity i kończą się magisterium. Jednocześnie – ze względu na wybrane specjalności – studenci nabywają na podstawowym poziomie umiejętności niezbędne do prowadzenia profesjonalnej działalności w praktyce psychologicznej (diagnoza i pomoc psychologiczna). Szczegółowe programy zajęć zawierają konkretnie sformułowane oczekiwania odnośnie efektów kształcenia, są dostosowane do obowiązujących standardów kształcenia dla studiów psychologicznych oraz są adekwatne do zakładanych celów kształcenia przedstawionych w ramach ogólnej sylwetki absolwenta, a także uszczegółowionych sylwetek absolwenta przewidywanych dla poszczególnych specjalności. Realizowane specjalności są dopasowane do potrzeb rynku pracy w Regionie (szczególnie: psychologia organizacji i zarządzania, psychologia zdrowia oraz psychologia kliniczna dzieci i młodzieży). Słabością działalności Dyrekcji Instytutu w ocenianym zakresie, jest brak badania aktualnych opinii absolwentów na temat wartości przygotowania ich do pracy.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia

Rekrutacja na studia odbywa się w podobny sposób jak w pozostałych uczelniach państwowych, prowadzących studia psychologiczne. Postępowanie kwalifikacyjne obejmuje kandydatów z „nową” oraz „starą” maturą, przy czym liczba miejsc przewidzianych dla obu typów kandydatów jest proporcjonalna do liczby zgłoszeń maturzystów z obu rodzajami świadectw maturalnych. Należy podkreślić, że procedury rekrutacyjne są ciągle doskonałe. Ze względu na postulaty kandydatów uznano, że od roku akademickiego 2010/2011 nastąpi rozszerzenie puli przedmiotów, które mogą być uwzględniane w postępowaniu kwalifikacyjnym (poszerzenie dotyczy filozofii i geografii). Dodatkowo opracowano specjalne zasady przyjmowania na studia laureatów Olimpiad przedmiotowych (biologicznej, filozoficznej, historycznej, matematycznej i z języka polskiego).

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Aktualnie Instytut Psychologii znajduje się w okresie przechodzenia na nowy system kształcenia. Czwarty i piąty rok studiują według starych zasad, natomiast rok trzeci, drugi i pierwszy studiują już wg nowego systemu, który jest w pełni zgodny z obowiązującymi standardami dla studiów psychologicznych. Analiza dotyczyć będzie przede wszystkim nowej koncepcji kształcenia. Należy podkreślić, że nowy system kształcenia został wprowadzony w związku ze zmianą obowiązujących w Polsce standardów. Jednocześnie wprowadzane zmiany były i nadal są konsultowane ze studentami. Zwracali oni uwagę, że tzw. zajęcia terenowe, które znajdowały się w starym programie studiów, nie przygotowywały dostatecznie dobrze do przyszłej pracy w zawodzie i ten mankament został wyeliminowany poprzez zastąpienie zajęć terenowych praktykami psychologicznymi. Trzeba także zaznaczyć, że zmieniający aktualnie system kształcenia ciągle jest doskonały poprzez wprowadzanie nowych, obiektywnych procedur oceny programów nauczania, zasad wyłaniania zajęć

fakultatywnych, wyboru specjalności, zasad dyplomowania (opracowanie standardów dla magisterium oraz przeprowadzania egzaminów magisterskich), oceny pracowników naukowo-dydaktycznych.

W stosunku do starego programu studiów zostały wprowadzone zmiany, które miały na celu dostosowanie go do obowiązujących standardów. Wprowadzony został przedmiot „Osobowość” (nie było go w starym programie) a także dodano przedmiot „Zarys neurobiologii”. Można domyślać się, że tradycyjny przedmiot „Biologiczne podstawy zachowania” realizowany wcześniej w wymiarze 90 godzin, został podzielony na dwa przedmioty: „Biologiczne podstawy zachowania” (45 godz.) oraz „Zarys neurobiologii” (45 godz.). Merytorycznie takie rozwiązanie nie powinno budzić zastrzeżeń, jednak formalnie standardy przewidują realizację treści „Biologiczne mechanizmy zachowania” w wymiarze 90 godzin. Szczegółowa analiza treści obu przedmiotów może dodatkowo sugerować, że część tematów podejmowanych na wykładach może się pokrywać. Podobne uwagi można zgłosić do kilku innych przedmiotów. Przykładowo „Psychologia społeczna” powinna – zgodnie ze standardami - być realizowana w wymiarze 120 godzin. Nowy program nauczania przewiduje realizację dwóch przedmiotów: a) „Psychologię społeczną” w wymiarze 60 godz. oraz „Społeczną psychologię stosowaną” także w wymiarze 60 godzin.

Za słabość w realizacji procesu dydaktycznego można również uznać fakt, że z kilku ważnych przedmiotów wykłady prowadzone są przez adiunktów. Dotyczy to „Procesów poznawczych”, „Kierunków rozwoju psychologii”, „Osobowości”, „Psychologii różnic indywidualnych”, „Metodologii badań psychologicznych i statystyki”, „Społecznej psychologii stosowanej”, „Diagnozy psychologicznej”. Dodatkowo niektórzy z wykładowców wymienionych przedmiotów nie posiadają w dorobku publikacyjnym prac naukowych o tematyce odpowiadającej prowadzonym wykładom. Dyrekcja Instytutu podejmuje działania w celu zaradzenia tej słabości. Prowadzone są rozmowy z samodzielnymi pracownikami nauki, którzy specjalizują się w problematyce związanej z wymienionymi wyżej działami psychologii. Poza tym adiunkci prowadzący wykłady, specjalizują się w badaniach o profilu zgodnym z ich tematyką. W najbliższej przyszłości (po uzyskaniu habilitacji) będą oni w pełni kompetentnymi wykładowcami.

Zaletą nowego programu jest zdecydowanie bogatsza oferta zajęć fakultatywnych. Są one zróżnicowane tematycznie, a jednocześnie w dużym stopniu dopasowane do bloków specjalizacyjnych. Student ma duże możliwości samodzielnego określania indywidualnej ścieżki dydaktycznej, dostosowanej do własnych zainteresowań. Jednocześnie należy

podkreślić, że zajęcia fakultatywne są dość dobrze dopasowane do części obligatoryjnej programu nauczania.

Na dobrym poziomie prowadzone są zajęcia z pięciu specjalności: a) Psychologii wychowawczo-klinicznej dzieci i młodzieży, b) Psychologii zdrowia i choroby, c) Psychologii pracy i organizacji, d) Psychologii sądowej oraz e) Psychologii klinicznej człowieka dorosłego. Na wyróżnienie zasługuje fakt, że w Katowicach jest realizowana jedyna w Polsce specjalność z psychologii sądowej. Każda z nich przygotowuje specjalistów pod kątem potrzeb regionu. Specjalności te prowadzą profesjonalnie przygotowani badacze a także psycholodzy-praktycy. Każdy student ma możliwość wyboru dwóch specjalności z pełnym rozeznaniem, dzięki zajęciom wprowadzającym do każdego bloku specjalnościowego. Władze Instytutu przewidują utworzenie w ciągu najbliższego roku jeszcze jednej specjalności w zakresie psychologii edukacji. Absolwenci tej specjalności będą mogli otrzymać dodatkowo uprawnienia pedagogiczne.

Nadzór nad poprawnością realizacji programu studiów sprawuje Rada Naukowa Instytutu. Odpowiada ona za: układ kolejności realizowanych przedmiotów, zatwierdza sylabusy, które przedstawiane są przez kierowników Katedr odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych przedmiotów, konsultuje z samorządem studenckim wszystkie zmiany programowe. Zastępca Dyrektora ds. Dydaktycznych jest odpowiedzialny za coroczne przygotowanie zestawu przedmiotów fakultatywnych. Zestaw ten również zatwierdzany jest przez Radę Instytutu. Władze Instytutu przywiązują duże znaczenie do umiędzynarodowienia studiów. Przygotowywana jest oferta dydaktyczna dla studentów obcokrajowców. Jednak do chwili obecnej niewielu studentów skorzystało z tej oferty (3 osoby). Więcej studentów psychologii odbywało staże zagraniczne w ramach programu ERASMUS (22 osoby wyjechały a 9 kolejnych zostało zakwalifikowanych na najbliższy rok).

Należy podkreślić, że dla absolwentów tych specjalności Instytut Psychologii organizuje studia podyplomowe o profilu zgodnym z kierunkiem specjalności. Studia te mają charakter otwarty, tzn. że mogą w nich uczestniczyć nie tylko absolwenci psychologii. Ukończenie studiów podyplomowych kończy się napisaniem pisemnej pracy dyplomowej.

Generalnie można jednak stwierdzić, że całość przedmiotów realizowanych w ramach nowego programu nauczania (w tym również zestaw przedmiotów przygotowanych do realizacji dla IV i V roku studiów) jest zgodna ze standardami kształcenia na studiach psychologicznych. Szczegółowa analiza celów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów bloku podstawowego i specjalnościowego wskazuje, że studenci uzyskują wymaganą wiedzę i umiejętności do podjęcia pracy w zawodzie psychologa a także podstaw teoretycznych do

prowadzenia badań naukowych. Dodatkowo należy podkreślić, że literatura podstawowa i uzupełniająca do poszczególnych przedmiotów została dobrana prawidłowo – jest bogata i nowoczesna. Biorąc pod uwagę całość przedstawionych spostrzeżeń należy stwierdzić, że program studiów umożliwia w pełni osiągnięcie głównego celu kształcenia, czyli istnieje zgodność między zakładaną sylwetką absolwenta a zadaniami szczegółowymi realizowanych bloków dydaktycznych.

1.4 Ocena systemu ECTS

Na studiach jest prowadzona punktacja w systemie ECTS zarówno na studiach dziennych, jak również na studiach niestacjonarnych. ECTS jest zgodny z obowiązującymi standardami. Poziom wykorzystania tego systemu jest dość ograniczony w związku ze stosunkowo małą liczbą studentów, którzy korzystają ze stażów zagranicznych. W opinii Dyrekcji system ECTS sprawdza się bardzo dobrze w studiach międzywydziałowych (MOST).

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Na wizytowanym wydziale znajduje się biblioteka. Aule są wyposażone w nowy sprzęt multimedialny oraz pracownie komputerowe otwarte dla studentów, gdzie studenci mogą korzystać z Internetu bez ograniczeń. Dzięki tablicom ogłoszeń, mają możliwość zapoznania się z najważniejszymi informacjami, z planami zajęć oraz dyżurami wykładowców. Dziekanat dla studentów stacjonarnych jest czynny tylko przez trzy dni w tygodniu przez trzy godziny, przez co nie jest wystarczająco dostępny dla studenta. Wiele spraw studenci starszych lat załatwiają za pośrednictwem swych promotorów. W tym sensie opieka naukowa nad ich działaniami, sformalizowana i mniej sformalizowana, jest wyraźna.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

W Instytucie obowiązuje semestralny system zaliczeń. Wymagania do zaliczenia przedmiotów znajdują się w sylabusach zamieszczonych w Internecie. Zaliczenia większości przedmiotów oraz wszystkie egzaminy mają charakter pisemny (testy wiadomości oraz

odpowiedzi na pytania). Stosunkowo rzadko wymaga się od studentów zaliczania przedmiotów na podstawie prac pisemnych (raportów badawczych, esejów). Liczba egzaminów w poszczególnych semestrach jest rozłożona proporcjonalnie (poza V rokiem, co związane jest z kończeniem pisanie pracy magisterskiej). Władze Instytutu nie dysponują jasnymi procedurami odwoływania się od wyników egzaminu. Odwołania opiniowane są przez Dyrektora ds. Dydaktycznych a odpowiednią decyzję podejmuje Dziekan Wydziału.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Średnio na każdym roku rezygnuje lub przerywa studia stacjonarne 2-4 studentów (przykładowo w ubiegłym roku odeszło 7 osób, ale jednocześnie przyjęto 3 osoby). Na studiach niestacjonarnych liczba ta jest nieco większa i wynosi średnio 5 studentów (w ubiegłym roku zrezygnowała jedna osoba, ale najlepsi studenci przenoszeni są na studia dzienne). Głównym powodem przerywania studiów są wyjazdy zagraniczne. Poza tym w sporadycznych przypadkach rezygnacja ze studiów jest spowodowana chorobami lub zmianą miejsca zamieszkania studentów. Często studenci skreśleni z listy studentów zabiegają o reaktywację. W Instytucie obowiązują jasne zasady przywracania statusu studenta (Dziekan – po zaopiniowaniu przez Dyrektora ds. Dydaktycznych podejmuje decyzję po stwierdzeniu przez Dyрекcję zgodności przedmiotów zaliczonych w stosunku do wymaganych do zaliczenia na danym roku, między innymi okres ubiegania się o reaktywację nie może być dłuższy niż 5 lat od skreślenia). Powyższy regulamin nie jest ani nadmiernie liberalny, ani też nadmiernie restryktywny. Należy podkreślić, że powyższy system reaktywacji obowiązuje na całym Wydziale.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych

Procedura dyplomowania nie budzi zastrzeżeń. Ma ona następujący przebieg. Po pierwsze, osoby zgłaszające seminaria magisterskie (mogą nimi być samodzielni pracownicy naukowi oraz doświadczeni adiunkci z dorobkiem naukowym z danej problematyki) przedstawiają tematykę badawczą na posiedzeniu Rady Instytutu, która zatwierdza seminaria o określonej tematyce. Po drugie, potencjalni promotorzy ogłaszają tematy prac magisterskich

w Internecie, a następnie w czasie dyżurów studenci mają możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień związanych z tematyką prac i wymaganiami promotorów. Po trzecie, recenzenta pracy magisterskiej proponuje promotor (jednak nie Dziekan), wskazując na specjalistę z dziedziny, której dotyczy praca lub z dziedziny pokrewnej. Jeśli promotorem jest adiunkt, wówczas recenzentem musi być samodzielny pracownik naukowy. Po piąte, terminy egzaminów magisterskich określa Dziekan. Słabością całej procedury jest brak systemu (np. program Plagiat), który umożliwiłby sprawdzenie oryginalności prac magisterskich oraz to, że Dziekani nie są zaangażowani w wybór recenzentów. Można jednak uznać, że zasady dyplomowania w Instytucie Psychologii zostały dobrze przygotowane. Praktyka jest jednak niepokojąca. Grupy (seminaria) magisterskie są bardzo duże, liczą do 30 osób.

Dokonany przegląd losowo wybranych prac pozwala na sformułowanie następujących wniosków. Omawiane prace prezentują wyrównany, dobry poziom, są poprawne warsztatowo, dobrze osadzone w literaturze. Nie ma różnicy poziomu pomiędzy pracami wykonywanymi na studiach stacjonarnych a niestacjonarnych. Wszystkie prace mają empiryczny charakter, co jest zgodne z postulatami Komitetu Nauk Psychologicznych PAN. Prace te (w większości) wskazują, że zajęcia ze statystyki są dobrze prowadzone, gdyż uwidoczniło się to w statystycznej analizie wyników badań. Prace magisterskie wykonywane pod kierunkiem adiunktów są recenzowane przez samodzielnych pracowników naukowych. Tematyka prac zawsze była zgodna z zainteresowaniami naukowymi promotora, a recenzentami były osoby, które znają się na problematyce podejmowanej w pracach magisterskich. Przytoczone fakty świadczą o dobrym poziomie prowadzonych seminariów magisterskich w Instytucie i właściwej organizacji systemu oceny prac.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem

Oczekiwane efekty kształcenia zostały sformułowane dość ogólnie, zarówno w Statucie Uczelni jak również Regulaminie Wydziałowym Studiów. Najdokładniej przedstawiono je w Raporcie Samooceny (& 4.3.) oraz w sylabusach. Poza tym przejście ze starego na nowy program studiów także utrudnia określenie realnej zgodności między zakładanym i uzyskanym efektem studiów. Mimo tych trudności można uznać, że Instytut Psychologii UŚ stworzył studentom dobre warunki do zapoznania się z pojęciami,

koncepcjami teoretycznymi i metodami badawczymi, które zostały wypracowane przez podstawowe subdyscypliny teoretyczne psychologii. Poza tym proponowana różnorodność oferty specjalnościowej i zajęć fakultatywnych pozwala na indywidualne kształtowanie umiejętności zawodowych i rozwoju osobistego. O dobrym poziomie przygotowania teoretycznego można wnioskować na podstawie terminowo kończonych pracy magisterskich (wszystkie oceniane prace obroniono w terminie), przyjmowaniu najlepszych absolwentów na studia doktoranckie, kontynuowaniu nauki przez wielu absolwentów na studiach podyplomowych. Utrudnieniem w realizacji procesu dydaktycznego jest brak pracowni testów oraz laboratoriów eksperymentalnych. W opinii Dziekana Wydziału oraz Dyrektora Instytutu trwają przygotowania do uruchomienia pierwszego laboratorium (pracownia procesów poznawczych) a testy są dostępne w odpowiednich Katedrach.

Jeszcze lepiej można ocenić przebieg i efekty studiów w ramach realizowanych specjalności. Sposób funkcjonowania Instytutu umożliwia to, że absolwenci studiów psychologicznych są bardzo dobrze przygotowani do podjęcia przyszłej pracy zawodowej. Z rozmów z pracownikami Instytutu wynika, że większość absolwentów podejmuje pracę swoim zawodem, co także wskazuje na to, że są oni dobrze przygotowani do pełnienia roli zawodowej psychologa.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych

Zajęcia dydaktyczne są realizowane w sposób typowy. Nie wprowadzono jak dotąd innowacji dydaktycznych. W najbliższych planach przewiduje się upowszechnienie nowej formy kształcenia – tzw. mikronauczanie na przyszłej specjalności z psychologii edukacji. Warunki, w jakich odbywają się wykłady i ćwiczenia, są przeciętne (wielkość sal, wyposażenie w sprzęt audiowizualny, estetyka pomieszczeń). Zdziwienie budzi fakt, że preferowane formy zajęć sprowadzają się do wykładów i ćwiczeń. Brakuje innych form dydaktycznych, takich jak konwersatoria, seminaria (ograniczone wyłącznie do seminariów magisterskich) i proseminariów. Brak tych zajęć ogranicza możliwość upowszechniania wśród studentów samodzielnej pracy (np. brak prac pisemnych, prac proseminaryjnych).

Obiekt, w jakim odbywają się zajęcia dydaktyczne, nie jest bardzo dobrze dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych (narząd ruchu), mimo tego wśród studentów są osoby niepełnosprawne (dobrze działa wzajemna pomoc studentów i życzliwy stosunek do niepełnosprawnych pracowników Instytutu). Należy podkreślić, że każdy z magistrantów może korzystać z programu *Statistica* a także ma dostęp do pełnej bazy zasobów internetowych, jakimi dysponuje Instytut.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów

Wszystkie sylabusy udostępnione są na stronie internetowej Instytutu Psychologii. Poziom ich opracowania jest dobry – zawierają one wszystkie niezbędne informacje, które pozwalają na zorientowanie się studentom odnośnie: celów kształcenia, treści szczegółowych poszczególnych przedmiotów, wymagań zaliczeniowych oraz zakresu literatury podstawowej i uzupełniającej.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Zgodnie ze starym programem, studenci nie mieli obowiązku odbywania praktyk zawodowych. Zamiast nich studenci brali udział w zajęciach terenowych. Dopiero nowy program przewiduje odbywanie takich praktyk (zgodnych ze standardami nauczania na kierunku psychologia). Praktyki te organizowane są przez Katedry, których pracownicy prowadzą zajęcia z poszczególnych specjalności. W każdej Katedrze jest pracownik odpowiedzialny za przeprowadzenie i zaliczenie praktyki, jego praca jest nadzorowana przez kierownika specjalności (czyli kierownika odpowiedniej Katedry). Profil praktyk zawodowych ma być zgodny z profilem wybranej specjalności. Z wypowiedzi Dyrektora Instytutu wynika, że aktualnie przygotowywane są umowy z wszystkimi placówkami, które zgodziły się przyjąć studentów na praktyki zawodowe.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów)

Organizacja studiów nie budzi zasadniczych zastrzeżeń. Należy docenić duży wysiłek władz i służb administracyjnych Instytutu Psychologii w dążeniu do opracowania planów zajęć dydaktycznych w taki sposób, aby były one dostosowane do potrzeb studentów.

Trudności w tym zakresie wynikają z faktu, że z tego samego budynku korzystają studenci pedagogiki i psychologii. Duża liczba studentów pedagogiki, którzy studiują w trybie niestacjonarnym, powoduje spiętrzenie się zajęć dydaktycznych w ostatnie dni tygodnia. W zasadzie w piątki i soboty studenci psychologii nie mają dostępu do sal dydaktycznych. Mimo wskazanych trudności, władze obu Instytutów dobrze współpracują ze sobą (przy wydatnej pomocy władz dziekańskich). Istniejąca sytuacja powoduje jednak, że w planie studiów można znaleźć liczne „okienka” (2-3 godzinne) między zajęciami, na które narzekają studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni. Układ egzaminów w czasie trwania sesji egzaminacyjnej nie budzi wątpliwości. Terminy egzaminów są ustalane przez egzaminatorów przy współudziale studentów. Terminarz wszystkich egzaminów w sesji zatwierdza Dyrekcja Instytutu.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

Hospitowane zajęcia wskazują, że osoby prowadzące a także studenci byli do nich dobrze przygotowani. Zajęcia rozpoczynały zgodnie z wyznaczonym czasem. Liczebność studentów nie utrudniała wprowadzenia aktywnych form zajęć. Warunki, w jakich odbywały się zajęcia, można uznać za przeciętne. Prowadzący nie wykorzystywali środków audiowizualnych w czasie zajęć.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych

Wnioski dotyczące Części II

Ogólnie można uznać, że proces dydaktyczny realizowany jest zgodnie z regułami przewidywanymi przez standardy dla kierunku psychologia. Na **pozytywną** ocenę (wynikającą z ponadprzeciętnego poziomu w stosunku do średniej krajowej) zasługują:

- wprowadzona reforma programu nauczania, która dostosowuje ofertę dydaktyczną do standardów,
- wysoki poziom bloków specjalnościowych,
- prowadzenie jako jedynej w Polsce specjalności z psychologii sądowej,
- utrzymanie identycznej merytorycznie oferty dydaktycznej dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych,
- umożliwienie studentom dostępu do baz danych w domu,

- wysoki poziom przygotowywanych prac magisterskich,
- bardzo duże zaangażowanie wszystkich członków Dyrekcji Instytutu oraz władz dziekańskich w ciągłe doskonalenie procesu dydaktycznego.

Można także zgłosić kilka **uwag krytycznych** i postulatów dotyczących dostosowania oferty dydaktycznej do wymagań przyjętych w ramach Procesu Bolońskiego oraz obowiązujących standardów kształcenia:

- stosunkowo małe zaangażowanie samodzielnych pracowników nauki w prowadzenie wykładów z przedmiotów podstawowych (władze dziekańskie i dyrekcja Instytutu zdają sobie sprawę z tej słabości i podejmują skuteczne próby pozyskania nowych pracowników specjalizujących się w diagnozie, procesach poznawczych i innych),
- brak pracowni testów oraz laboratoriów eksperymentalnych (jeśli chodzi o pracownię testów zostały już przygotowane odpowiednie pomieszczenia na ten cel, udostępniona jest także lista posiadanych testów, które znajdują się w poszczególnych Katedrach; jeśli chodzi o laboratoria niezbędne do lepszego realizowania procesu dydaktycznego oraz prowadzenia badań naukowych, to niezbędna jest pomoc finansowa władz rektorskich w tym zakresie),
- ograniczenie form dydaktycznych do wykładów i ćwiczeń z pominięciem konwersatoriów i proseminariów (wprowadzenie nowych form zajęć mogłoby przyczynić się do większej samodzielności w studiowaniu – pisanie prac proseminaryjnych jako podstawa zaliczenia przedmiotu),
- należy sformalizować współpracę z placówkami, które przyjmują studentów na praktyki zawodowe (umowy),
- należy zintensyfikować studencką wymianę międzynarodową (pełnomocnik Rektora ds. współpracy międzynarodowej przygotowuje już odpowiednie działania w tej sprawie – przygotowanie wykładów w języku angielskim przez pracowników Instytutu),
- należy dążyć do prowadzenia lektoratów w taki sposób, aby profil kształcenia uwzględniał w większym stopniu problematykę psychologiczną (słownik specyficzny).

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

- 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości

Podstawową rolę w doskonaleniu wewnętrznego systemu jakości kształcenia pełni Dyrektor Instytutu oraz jego Zastępca ds. Dydaktycznych. W wypracowywaniu rozwiązań organizacyjnych pomocni są Kierownicy Katedr. Podjęte decyzje muszą uzyskać akceptację samorządu studenckiego oraz Rady Naukowej Instytutu Psychologii. Wydaje się, że korzystne byłoby wprowadzenie w najbliższym czasie Zespołu Dydaktycznego, który zapewniłby szybsze opracowanie nowych procedur związanych z: wprowadzaniem do realizacji nowych zajęć fakultatywnych, doskonalenia kryteriów oceny okresowej pracowników naukowo-dydaktycznych, doskonaleniem zajęć specjalizacyjnych, podnoszeniem poziomu lektoratów z języka angielskiego, przenoszeniem studentów ze studiów niestacjonarnych na stacjonarne, wyborem seminariów magisterskich, określaniem treści programowych zawartych w sylabusach pod kątem zgodności z celami kształcenia oraz rozłączności tematów zajęć realizowanych na podobnych przedmiotach i innych.

- 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji)

Raz w roku Dyrektor Instytutu prezentuje Radzie Naukowej Instytutu propozycje dotyczące modyfikacji programów i stosowanych procedur, o których była mowa w poprzednim paragrafie. W czasie posiedzeń Rady obecni są studenci, którzy mają zawsze możliwość wyrażenia opinii w konkretnych sprawach dydaktycznych. W zależności od potrzeb współpracuje na bieżąco z kierownikami Katedr odpowiedzialnych za poszczególne bloki dydaktyczne lub przedmioty. Takie postępowanie zapewnia minimum nadzoru nad realizowanym procesem dydaktycznym. Warto wzbogacić te działania poprzez powołanie w Instytucie zespołu dydaktycznego, który pracowałby systematycznie oraz odciążałby częściowo Dyrekcję Instytutu od nadmiaru obowiązków. Przedstawiona propozycja powinna

być zrealizowana szybko – ułatwi to zdecydowanie bezproblemowe przechodzenie do końcowego etapu wdrażania nowego programu nauczania.

- 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia)

Procedury oceny osiągnięć studentów są standardowe. Polegają one na przeprowadzaniu pisemnych kolokwiów oraz pisemnych egzaminów. Kryteria oceny podają wykładowcy na pierwszych zajęciach a dodatkowo znajdują się one na stronie internetowej Instytutu Psychologii w ramach odpowiednich sylabusów. Studenci mają możliwość odwołania się od negatywnych ocen do Dziekana za pośrednictwem Zastępcy Dyrektora ds. Dydaktycznych. Procedury te nie budzą zastrzeżeń.

- 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji)

W celu podwyższenia jakości kształcenia, na zajęciach każdego niesamodzielnego pracownika naukowo-dydaktycznego – raz w ciągu roku – przeprowadza hospitację jego bezpośredni przełożony (kierownik Katedry). W przypadku negatywnej oceny, przekazuje on swoją ocenę Dyrektorowi Instytutu, który zarządza kolejną hospitację prowadzoną przez członka Dyrekcji i odpowiednio do tej oceny podejmuje decyzję kadrową. Powyższe działania należałoby uzupełnić poprzez opracowanie corocznego planu hospitacji, opracowanie kryteriów oceny hospitowanych zajęć, włączenie do tych czynności członków zespołu dydaktycznego.

Raz w ciągu roku (a więc nie w każdym semestrze) przeprowadzane są oceny zajęć dydaktycznych przez studentów. Skala szacunkowa używana do tej oceny nie budzi zastrzeżeń. Jasne są również procedury postępowania (ograniczony dostęp do uzyskanych danych, informowanie pracownika o wyniku oceny, terminy oceny, pobieranie arkuszy oceny poprzez Internet, sposób przechowywania ankiet). Brakiem systemu jest nieujawnianie średnich ocen uzyskanych przez wszystkich pracowników, którzy prowadzą wykłady, ćwiczenia, seminaria magisterskie. Studenci powinni wiedzieć, jaki jest rezultat ich ocen. Poza tym powinni mieć możliwość porównania poziomu zajęć dydaktycznych z kilku

kolejnych lat. Z kolei pracownicy naukowo-dydaktyczni mogliby porównać własną ocenę ze średnią oceną uzyskaną przez wykładowców, promotorów, prowadzących ćwiczenia.

- 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji)

Każdy rocznik studiów stacjonarnych i niestacjonarnych ma opiekuna roku. Rozwiązuje on wszystkie trudności, na jakie natrafiają studenci. Dodatkowo pomocą służy Zastępca Dyrektora ds. dydaktycznych. Należy podkreślić, że studenci mają nieograniczony dostęp internetowy do Zastępcy. Dzięki temu wszystkie sprawy mogą być załatwiane szybko. Ta inicjatywa zasługuje na wyróżnienie. Pracownicy naukowci odbywają dyżury naukowe, na których przyjmują studentów. Kontrola odbywania dyżurów przeprowadzana jest systematycznie przez Dyrektora Instytutu. W jego opinii a także w opinii studentów odbywanie dyżurów nie budzi zastrzeżeń. W Instytucie nie prowadzi się badania opinii studentów na temat funkcjonowania wydziałowych i instytutowych służb administracyjnych. Warto w najbliższej przyszłości uzupełnić system oceniania o ten element.

- 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.)

Z inicjatywy Biura Karier przeprowadzone zostały badania opinii absolwentów Uniwersytetu w sprawie przydatności studiów dla dalszej pracy zawodowej. Badania te były dobrowolne. Wzięło w nich udział około 70 absolwentów psychologii. Wyniki zostaną opublikowane w ciągu najbliższego miesiąca w Internecie. Pracownicy Instytutu brali udział w przygotowaniu tego badania, a Dyrekcja oczekuje na wyniki, aby je wykorzystać w dalszym doskonaleniu programu studiów. W przygotowaniu znajduje się kolejna edycja tych badań (przewidywanych do realizacji w 2010 roku). Do udziału w tych badaniach zgłosiło się około 159 absolwentów psychologii. Opisaną inicjatywę należy uznać za bardzo wartościową z punktu widzenia racjonalnego doskonalenia procesu dydaktycznego na psychologii.

- 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia)

Dzięki dobrze działającej stronie internetowej Instytutu Psychologii (aktualizowanej na bieżąco) wszystkie ważne informacje dydaktyczne docierają do studentów i kandydatów na studia w pełnym zakresie.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej)

Niektórzy studenci wypowiadali się podczas spotkania niekorzystnie na temat przeprowadzanych w uczelni ankiet. Uważają oni, że ankiety te są dobrze przygotowane jeżeli chodzi o zakres pytań, jednak w żaden sposób nie widzą oni efektów przeprowadzanych ankiet w uczelni oraz nigdy nie spotkali się z ogłoszeniem ich wyników.

Działacze Samorządu uważają, że nie jest on wystarczająco angażowany przez Uczelnię w bezpośrednią działalność, jaką jest ankietyzacja, jednakże sądzą równocześnie, że w momencie, w którym by się chcieli zaangażować, Uczelnia by im to umożliwiła.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

W spotkaniu Komisji Akredytacyjnej z pracownikami Instytutu Psychologii wzięła udział stosunkowo duża liczba osób. Zwrócili oni uwagę na kilka spraw odnoszących się do zapewnienia wysokiej jakości dydaktyki:

- potrzebne jest doposażenie niektórych sal dydaktycznych w odpowiedni sprzęt audiowizualny (ich zdaniem, pracownicy unikają prowadzenia zajęć w salach słabo wyposażonych, i z tego powodu pojawiają się kłopoty z planami zajęć),
- niezbędne jest jasne określenie konsekwencji, jakie wynikają dla pracowników naukowo-dydaktycznych z negatywnych ocen studenckich zajęć dydaktycznych,
- nadmierna jest liczebność grup ćwiczeniowych, co utrudnia prowadzenie aktywizujących form zajęć dydaktycznych oraz licznych (do 30 osób!!!) grup magisterskich,

- warto rozważyć zmniejszenie liczebności grup ćwiczeniowych a także odtworzenie, zlikwidowanych wcześniej, zajęć proseminaryjnych,
- trzeba lepiej przystosować czytelnię oraz stanowiska komputerowe znajdujące się przy bibliotece do potrzeb studentów,
- trzeba udostępnić w katalogu biblioteki wszystkie książki i czasopisma zagraniczne, które są zakupione przez poszczególne Katedry (ułatwi to możliwość wypożyczania tych pozycji),
- potrzebne jest udoskonalenie systemu oceny przez studentów zajęć dydaktycznych poprzez upublicznianie średnich wyników tej oceny,
- potrzebne jest utworzenie zespołu dydaktycznego oraz wprowadzenie procedur, jakimi będzie się on posługiwał przy hospitacji zajęć dydaktycznych, kwalifikowaniu zajęć fakultatywnych, wykorzystywaniu badań nad absolwentami, dostosowywaniu programów zajęć do zapotrzebowania rynku itd.,
- potrzebne jest promowanie nowoczesnych sposobów prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz oceniania postępów studenckich (prace pisemne, wykorzystanie w większym zakresie środków audiowizualnych),
- potrzebne jest doposażenie niektórych sal dydaktycznych w niezbędne zaplecze techniczne (audiowizualne).

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie

Biuro Karier UŚ mieści się w centrum uniwersyteckim, przy ulicy Bankowej 12A.

Wiele spraw da się w nim załatwić internetowo (pod adresem bk@us.edu.pl). Zajmuje się ono zbieraniem i udostępnianiem ofert pracy, zachęcaniem studentów UŚ do podejmowania własnej działalności gospodarczej, wolontariatem, szkoleniami, analizą losów absolwentów. Studenci i pracownicy UŚ wysoko oceniają działania Biura, o czym pisaliśmy tu kilkakrotnie.

Wnioski dotyczące Części III:

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia działa dobrze. Jak wskazano jednak dokładniej w punkcie 2., przydatne byłyby konkretne rozwiązania, system ten wzmacniające. Należą do nich na przykład powołanie w IP UŚ specjalnego zespołu dydaktycznego (komisji), a także silniejsze powiązanie wyników ocen studenckich z jasnym systemem awansowym. SeminaRIA magisterskie powinny być znacznie mniejsze. Ankiety ewaluacyjne powinny być przeprowadzane w każdym semestrze.

Część IV. Nauczyciele akademicki

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej

W okresie od poprzedniej akredytacji, czworo pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego, a jedna osoba tytuł naukowy profesora. Wszczęto postępowanie w sprawie przyznania tytułu naukowego kolejnej osobie. Pracownicy Instytutu nie mają trudności z uzyskaniem urlopu naukowego. Prace habilitacyjne mogą liczyć na preferencje w procesie wydawniczym. W świetle przeprowadzonej analizy należy pozytywnie ocenić dynamikę rozwoju naukowego w Instytucie, jak również warunki stwarzane do awansu naukowego. Tym niemniej, mając na myśli prawidłowy rozwój Instytutu, jak również fakt dochodzenia niektórych pracowników do granicy wieku emerytalnego należy dążyć do przyspieszenia procesu dochodzenia pracowników do samodzielności naukowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3. Liczba nauczycieli akademickich jednostki

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	11 (2)	6 (2)	5		
Doktor habilitowany	16 (8)	15 (6)	1 (1)		
Doktor	103 (32)	99 (32)	4 (1)		
Pozostali	23	16	7		
Razem	153 (42)	136 (40)	17 (2)		

* w nawiasie podano dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku

Tabela nr 4

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	5 (1)	2 (1)	1 (0)
2006	4 (1)	2 (1)	2 (1)
2007	3 (1)	1 (1)	0 (0)
2008	4 (1)	1 (0)	0 (0)
2009	1 (1)	2 (1)	0 (0)
Razem	17 (5)	8 (4)	3 (1)

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

- merytorycznych

oraz

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Analiza zasobu kadrowego Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego pozwala na stwierdzenie, iż oceniana jednostka spełnia wymagania formalno-prawne oraz merytoryczne w zakresie minimum kadrowego niezbędnego do prowadzenia kierunku studiów w zakresie psychologii.

Minimum kadrowe zostało spełnione. Zaliczyć można do niego 42 osoby, z tego jedną do dziedziny związanej z psychologią, a 41 z zakresu psychologii, w tym ośmiu profesorów i doktorów habilitowanych oraz 33 doktorów.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku spełnia wymagania §11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

W Uniwersytecie Śląskim studiują psychologię 1103 osoby. Do minimum kadrowego można zaliczyć 42 osoby. Współczynnik wynosi więc **1:26**.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej

Przegląd obciążeń pracowników wskazuje na prawidłowy przydział zajęć zgodny z ich dorobkiem naukowym. Pracownicy są dostępni dla studentów w godzinach dyżurów. Brak w dokumentacji informacji o prowadzeniu zajęć przez wykładowców z zagranicy. Instytut współpracuje ze środowiskiem, szczególnie w zakresie problemów związanych z psychologią pracy i organizacji.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Odbyło się ono w czwartek 11.03.2010 r. i trwało półtorej godziny. Wzięło w nim udział około czterdziestu pracowników. Głos zabierało około dziesięć osób. Zgadzają się z opinią, że nie jest dobrze, iż nie ma w Instytucie pracowni testów i aparatury diagnostycznej, ani innych laboratoriów. Poprzednio było to spowodowane tym, iż nie było kandydata na stanowisko kierownika. Nie było go zaś, gdyż oznaczałoby to dla adiunkta obniżenie statusu, w tym finansowego. Idee dotyczące budowy laboratoriów badawczych jednak są. Proces wydawniczy w Wydawnictwie Uniwersytetu Śląskiego jest zbyt powolny. Jeśli chodzi o zapisy w Raporcie Samooceny, dotyczące systemu zapewnienia jakości kształcenia, to są one projektem, już przyjętym przez Radę Wydziału (kopie dokumentów są tam załączone), ale dopiero obecnie wdrażanym w obecnym semestrze. Projekt ten będzie uzupełniany. Rozważą upowszechnienie systemu hospitacji zajęć nowych pracowników i pracowników nisko ocenionych przez studentów. W ankiecie oceniającej zajęcia powinno się znaleźć więcej elementów psychologicznych. Powinno się też zadbać o rzetelność i trafność skal. Książki zakupione za pieniądze pochodzące z grantów faktycznie powinny (jak zgłosili członkowie Zespołu Oceniającego) być skatalogowane. Sal dydaktycznych być może nie jest zbyt mało, ale niektóre nie są jeszcze dobrze wyposażone w sprzęt audiowizualny. Często brakuje papieru, nawet na egzaminy i pracownicy muszą sami ten papier kupować.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym, są ponumerowane i zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów. We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W aktach mianowania niektórych nauczycieli stosuje się nieprawidłowe określenie stanowiska pracy – adiunkt bez stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Wnioski dotyczące Części IV:

Zebrane informacje i przeprowadzona analiza pozwalają na stwierdzenie, iż w zakresie kadry naukowo-dydaktycznej Instytut Psychologii Uniwersytetu Śląskiego spełnia wymagane standardy w stopniu znaczącym.

Należy jednak zintensyfikować proces awansu naukowego pracowników, aby co najmniej utrzymać dotychczasowe tempo rozwoju kadr pracowników samodzielnych.

Istotne jest również wzbogacenie zaplecza naukowego, laboratorium i pracowni testów.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej

Wspólną ramą badań naukowych prowadzonych w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Śląskiego jest ogólny temat: „Psychologiczne aspekty funkcjonowania człowieka w obliczu zmian w jego środowisku społecznym, technologicznym i naturalnym”.

W nawiązaniu do tego ogólnego tematu poszczególne Katedry ustalają swoją własną problematykę badawczą.

Specyfiką Instytutu są badania o charakterze aplikacyjnym w zakresie kilku dyscyplin psychologii stosowanej: psychologii pracy i organizacji, psychologii zdrowia i psychologii sądowej. Od szeregu lat te badania stanowią swoistą „wizytówkę” Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego. Prowadzone są również, w mniejszym stopniu, badania o charakterze podstawowym, szczególnie w zakresie osobowości, emocji i społecznego funkcjonowania człowieka.

Prowadzone badania znajdują swoje odzwierciedlenie w aktywności wydawniczej pracowników Instytutu związanej z ocenianym kierunkiem. Z przytoczonych danych wynika, iż pracownicy Instytutu opublikowali w latach 2007-2009 w recenzowanych czasopismach o zasięgu krajowym 102 prace, natomiast 199 monografii lub rozdziałów w monografiach. Ten rezultat można uznać za całkowicie zadawalający. Niewielki jest natomiast dorobek Instytutu, jeżeli chodzi o publikacje z listy filadelfijskiej. W omawianym okresie odnotowano jedynie 5 pozycji opublikowanych w czasopismach z tej listy.

Źródła finansowania prowadzonych badań pochodziły: 1) z rezerwy Rektora Uniwersytetu Śląskiego, 2) z nakładów na badania własne, 3) z grantów, 4) ze środków uzyskanych na finansowanie badań międzynarodowych, 5) ze środków uzyskanych na badania zlecone. W sumie, w ciągu omawianych trzech lat uzyskano 648,41 tysięcy złotych, co nie jest sumą imponującą.

W ciągu ostatnich trzech lat w Instytucie wykonano trzy granty promotorskie: 1. Psychologiczna analiza procesów motywacyjnych przestępstw popełnianych przez nieletnich (na przykładzie przestępstw agresywnych i nieagresywnych), 2. Psychologiczna analiza sposobu przesłuchiwania świadków i reguł oceny ich zeznań w praktyce sędziowskiej a stopień przypisywanej im wiarygodności, 3. Wsparcie społeczne a zachowania ukierunkowane na poszukiwanie pracy w sytuacji bezrobocia. Dwa dalsze granty promotorskie są w trakcie realizacji. Powyższe dane wskazują, iż pozyskiwanie grantów ministerialnych jest słabszą stroną działalności Instytutu.

W okresie sprawozdawczym cztery osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego, a jedna tytuł profesora. Dyrekcja Instytutu wspiera rozwój naukowy pracowników Instytutu umożliwiając uzyskanie urlopu naukowego oraz gwarantując szybką publikację prac habilitacyjnych. W okresie sprawozdawczym Instytut zorganizował osiem konferencji naukowych. W siedmiu z nich uczestniczyli goście z zagranicy. Należy odnotować trzy

nagrody uzyskane przez pracowników Instytutu za promotorstwo prac magisterskich lub doktorskich wyróżnionych w konkursach.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej)

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii funkcjonuje 19 zarejestrowanych kół naukowych. Sześć z nich działa prężnie, przy jednoczesnym dużym zainteresowaniu studentów ich działalnością. Koła naukowe mają dobre warunki do funkcjonowania, Uczelnia zapewnia im zarówno zaplecze dydaktyczne jak i finansowe.

Uczelnia realizuje program Erasmus ze wszystkimi państwami Unii Europejskiej oraz Szwajcarią, Islandią, Norwegią, Lichtensteinem. Uniwersytet Śląski powołał dział projektów międzynarodowych, który ułatwia wymianę studentów.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej

Studencka wymiana międzynarodowa jest skromna liczbowo. I tak, w ramach Programu Mobilności Studentów wyjechało 7 studentów, natomiast do Instytutu przyjechało tylko dwóch. Natomiast w programie LLP Erasmus w latach 2006 -2009 22 studentów Instytutu wyjechało za granicę a 3 studentów wizytowało Instytut. Wymiana nauczycieli akademickich w latach 2006 -2009 objęła dwie osoby wyjeżdżające (Czechy, Włochy) i dwie osoby przyjęte w Instytucie.

Poza tą oficjalną współpracą i wymianą międzynarodową Instytutu, kilku pracowników utrzymuje indywidualne kontakty z placówkami zagranicznymi.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi

Wnioski dotyczące Części V:

Przedstawione informacje pozwalają na następujące stwierdzenia:

1. W zakresie działalności naukowej, Instytut spełnia standardy w stopniu znaczącym.

Należałoby jednak dążyć do zwiększenia liczby publikacji w czasopismach znajdujących się na liście filadelfijskiej.

2. W zakresie współpracy międzynarodowej aktywność Instytutu wymaga zintensyfikowania, szczególnie w zakresie wymiany pracowników dydaktycznych a także studentów. Pozytywnym elementem są kontakty międzynarodowe w ramach organizowanych przez Instytut konferencji naukowych. Warto odnotować aktywność kilku pracowników w międzynarodowych organizacjach naukowych.

Część VI. Baza dydaktyczna

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych

Baza ta została dobrze opisana w Raporcie Samooceny na s. 9 i 26-28. Podkreślić warto, iż oba budynki sprawiają ogólnie bardzo dobre wrażenie. Są zadbane, czyste i przestronne (choć Instytut zgłasza problemy z dostępem do dużych sal wykładowych; pracownicy z kolei zgłaszają problemy z dostępem do sprzętu w niektórych salach dydaktycznych). Możliwości studentów z różnymi niepełnosprawnościami uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych zostały zapewnione. Pokoje pracowników są dość ciasne i tylko niektóre zostały odświeżone. Istnieje dostęp studentów do Sieci, w budynku dydaktycznym, poprzez odpowiednie okablowanie (gniazda na korytarzu). WiFi też tam działa. W budynku drugim dostęp do Sieci istnieje w pracowniach komputerowych. Łatwo dotrzeć internetowo do katalogów Biblioteki Głównej UŚ, w tym do zasobów biblioteki wydziałowej. Czytelnia ma własny zbiór podręczny z katalogiem kartkowym (komputerowy jest w planach).

Czytelnia ma około 50 miejsc. Problemy oczywiście istnieją. Zdaniem studentów, WPiP jest jedynym wydziałem na UŚ, gdzie nie da się internetowo zamówić książek do wypożyczalni. Władze pracują jednak nad wprowadzeniem tego systemu. Pomieszczenie katalogu czytelnia jest zimne i nieprzyjazne. Istnieją jednak plany poprawy sytuacji. Liczba książek w bibliotece wydziałowej jest duża, godziny otwarcia są odpowiednie. Biblioteka prenumeruje polskie czasopisma psychologiczne, a zagraniczne są dostępne na platformie cyfrowej. Psychologiczne cyfrowe bazy danych są dostępne studentom. Pracowni testów i aparatury diagnostycznej nie ma, a testy przypisane są poszczególnym pracownikom, na ogół prowadzącym seminaRIA magisterskie. Testy z kluczami udostępniane są studentom równieiz

w bibliotece, za zgodą promotora. W budynkach znajdują się dwa bary dla studentów. Są przestronne i czyste, dobrze wyposażone. Obiady są jednak w opinii studentów zbyt drogie. Jako niezależne firmy działają liczne punkty kserograficzne oraz księgarnia. Władze Wydziału dbają o to, aby ceny nie były bardzo wysokie.

Baza dydaktyczna jest dobrze dostosowana do potrzeb naukowych i dydaktycznych (wliczając w to studentów z niepełno sprawnościami). Istnieją trudności, ale są one systematycznie pokonywane.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej)

Studenci są zadowoleni z bazy dydaktycznej Uniwersytetu Śląskiego. Z rozmów ze studentami niepełnosprawnymi wynika, że Uczelnia dba o nich i ułatwia osobom niepełnosprawnym studiowanie. Studenci chwalą sobie różnorodność zajęć sportowych jak i obiekt sportowy, który jest częścią Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Studenci są bardzo zadowoleni z dwóch barów, które funkcjonują na Wydziale i gwarantują codziennie ciepłe i tanie posiłki.

Biblioteka jest w pełni wyposażona i dostosowana do studentów, tak aby nie musieli korzystać z zewnętrznych zbiorów.

Wnioski dotyczące Części VI:

Baza dydaktyczna jest wystarczającą do prowadzenia zajęć dydaktycznych na odpowiednim poziomie. Jednak pokoje są małe, nie wszystkie sale dydaktyczne są dobrze wyposażone, dostęp do testów istnieje, ale jest utrudniony. Podobnie jest z dostępem do zasobów bibliotecznych. Jednakże władze Instytutu i Wydziału zdają sobie sprawę z trudności i podejmują działania, mające rozwiązać problemy.

Część VII. Sprawy studenckie

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni

Samorząd funkcjonuje w oparciu o Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Spotkanie z przedstawicielami władz Samorządu odbyło się w pomieszczeniu, z którego Samorząd stale korzysta. Władze Samorządu mają dostęp do

wszelkich urządzeń biurowych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie jego działalności. Samorząd skupia się na organizacji przedsięwzięć o charakterze kulturalnym (otrzęsiny, imprezy integracyjne), jak również charytatywnym (m.in. akcje charytatywne). W swojej działalności Samorząd współpracuje z samorządami innych katowickich uczelni. Na swą działalność Samorząd uzyskuje środki finansowe od sponsorów oraz od władz uczelni, które przychylnie patrzą na wszelkie przejawy studenckiej aktywności.

Samorząd posiada swoich przedstawicieli w Senacie Uczelni jak i w jego komisjach: stypendialnej, dyscyplinarnej. Z rozmów z samorządem wydziałowym wynika, że nie ma on wpływu na plan studiów.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki

Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie komisji stypendialnej oraz zasady, na podstawie których przyznawane są stypendia. Komisja stypendialna posiada przedstawicieli studenckich. Wszelkie informacje dla studentów dotyczące pracy komisji każdy student może uzyskać ze strony internetowej Uniwersytetu, przez co komisja na bieżąco może docierać do osób zainteresowanych.

Uniwersytet Śląski zapewne swoim studentom akademiki, które cieszą się dużym ich uznaniem.. Są one przyznawane na podstawie regulaminu, który jest pozytywnie oceniany przez samych zainteresowanych. Ceny za akademiki są rozbieżne ze względu na warunki panujące w danym domu studenta.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Studenci są niezadowoleni z braku wyboru języków obcych oraz braku nauczania języka obcego specjalistycznego – zgodnie z ich kierunkiem studiów. Według opinii niektórych studentów, specjalizacje, które są obecnie tworzone, nic nowego nie wnoszą i nie ułatwiają im przygotowania do obrony pracy magisterskiej. Studenci pozytywnie oceniają zaplecze dydaktyczno-socjalne, jakie im zapewnia uczelnia. Studenci uważają, że system zapewnienia jakości, jakim jest ankietyzacja, nic nie wnosi na uczelni. Studenci pozytywnie wyrażają się natomiast o funkcjonowaniu Biura Karier na Uniwersytecie, które pomaga im w znalezieniu praktyk oraz potencjalnej pracy.

Wnioski dotyczące Części VII:

Mimo wskazanych niedostatków (np. brak wyboru języków obcych, brak widoczności efektów ankiet studenckich), sprawy studenckie są dobrze prowadzone przez Instytut i Wydział.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa

Dokumentacja przebiegu studiów prowadzona jest przez Dziekanat Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

Analizie dokumentacji poddano w szczególności: album studentów, księga dyplomów, protokoły egzaminu dyplomowego teczek osobowe studentów, indeksy oraz karty i protokoły egzaminacyjne.

Album studenta oraz księga dyplomów – prowadzone są w formie elektronicznej, centralnie dla całej Uczelni. Sposób jego ich jest prawidłowy.

Teczki studentów. Analizie poddano losowo wybrane teczek studentów różnych lat studiów i systemów kształcenia. W analizowanych teczkach znajdują się dokumenty, zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów tj.: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankieta osobowa studenta, poświadczona przez Uczelnię fotokopia dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, aktualna fotografia kandydata, dokumenty postępowania kwalifikacyjnego, kopia decyzji o przyjęciu na studia, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty okresowych osiągnięć studenta, a także potwierdzenie odbioru legitymacji studenckiej i indeksu oraz potwierdzenia doręczenia decyzji administracyjnych jak np.: przyjęcia na studia, za wyjątkiem analizowanych teczek nowoprzyjętych studentów trybu niestacjonarnego, i skreślenia z listy studentów. Teczki studentów zawierają również dokumentację związaną z otrzymywaniem przez studenta pomocy materialnej.

W teczkach absolwentów znajduje się jeden egzemplarz pracy dyplomowej, recenzja pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, dyplom ukończenia studiów oraz suplement do dyplomu oraz potwierdzenie ich odbioru.

W teczkach studentów przeniesionych do uczelni brak jest decyzji administracyjnych

w rozumieniu art. 207 ust. 1 ustawy, tj. poprawnych decyzji w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego.

Decyzje wydawane w indywidualnych sprawach studenckich spełniają wymagania określone w Art. 207 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Decyzje są podejmowane w trybie przewidzianym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego.

Wnioski dotyczące Części VIII:

Dokumentacja jest dobrze prowadzona.

Część IX. Podsumowanie

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			X		
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		X			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna			X		
Cz. II	Efekty kształcenia		X			
Cz. V	Badania naukowe			X		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna			X		
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki		X			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		

W odpowiedzi na raport Władze uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do Struktury kwalifikacji absolwenta.

Tabela nr 6

Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardu po odpowiedzi uczelni na raport				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz II Struktura kwalifikacji absolwenta		X			

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia

Uczelnia, Wydział i Instytut prowadzący oceniany kierunek spełniają wymagania formalne i merytoryczne. Daje to możliwość realizacji zadań.

Proces dydaktyczny realizowany jest zgodnie ze regułami przewidywanymi przez standardy dla kierunku psychologia. Na **pozytywną** ocenę zasługują:

- wprowadzona reforma programu nauczania, która dostosowuje ofertę dydaktyczną do standardów,
- wysoki poziom bloków specjalnościowych,
- prowadzenie jako jedynej w Polsce specjalności z psychologii sądowej,
- utrzymanie identycznej merytorycznie oferty dydaktycznej dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych,
- umożliwienie studentom dostępu do baz danych w domu,
- wysoki poziom przygotowywanych prac magisterskich,
- bardzo duże zaangażowanie władz w ciągłe doskonalenie procesu dydaktycznego.

Można także zgłosić kilka **uwag krytycznych** i postulatów:

- stosunkowo małe zaangażowanie samodzielnych pracowników nauki w prowadzenie wykładów z przedmiotów podstawowych,
- brak pracowni testów oraz laboratoriów eksperymentalnych,
- ograniczenie form dydaktycznych do wykładów i ćwiczeń z pominięciem konwersatoriów i proseminariów,
- należy sformalizować współpracę z placówkami, które przyjmują studentów na praktyki zawodowe (umowy),
- należy zintensyfikować studencką wymianę międzynarodową,
- należy dążyć do prowadzenia lektoratów w taki sposób, aby profil kształcenia uwzględniał w większym stopniu problematykę psychologiczną (słownik specyficzny).

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia działa dobrze. Przydatne byłyby jednak konkretne rozwiązania, system ten wzmacniające.

W zakresie kadry naukowo-dydaktycznej Instytut Psychologii Uniwersytetu Śląskiego spełnia wymagane standardy w stopniu znaczącym. Należy jednak zintensyfikować proces awansu naukowego pracowników, aby co najmniej utrzymać dotychczasowe tempo rozwoju kadr pracowników samodzielnych. Istotne jest również wzbogacenie zaplecza naukowego, laboratorium i pracowni testów.

Przedstawione informacje pozwalają na następujące stwierdzenia dotyczące działalności naukowej:

Instytut spełnia standardy w stopniu znaczącym. Należałoby jednak dążyć do zwiększenia liczby publikacji w czasopismach znajdujących się na liście filadelfijskiej.

W zakresie współpracy międzynarodowej aktywność Instytutu wymaga zintensyfikowania. Pozytywnym elementem są kontakty międzynarodowe w ramach konferencji naukowych. Warto odnotować aktywność kilku pracowników w międzynarodowych organizacjach naukowych.

Baza dydaktyczna jest wystarczająco dobra do prowadzenia zajęć dydaktycznych na odpowiednim poziomie. Jednak baza ta wymaga pilnej poprawy.

Mimo wskazanych niedostatków (np. brak wyboru języków obcych, brak widoczności efektów ankiet studenckich), sprawy studenckie są dobrze prowadzone przez Instytut i Wydział.

Dokumentacja jest dobrze prowadzona.

Sporządził, na podstawie raportów częściowych,
Janusz Mucha